

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

**ÓRHALOM
Község Önkormányzata**

2020-2025

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	9
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	33
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	44
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	46
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	51
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	54
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	56
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	58
1. A HEP IT részletei	58
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	58
A beavatkozások megvalósítói	58
Jövőképünk.....	59
Az intézkedési területek részletes kifejtése	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	60
3. Megvalósítás	64
A megvalósítás előkészítése	64
A megvalósítás folyamata	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Monitoring és visszacsatolás.....	66
Nyilvánosság.....	66
Érvényesülés, módosítás.....	67
4. Elfogadás módja és dátuma	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Órhalom Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A község nevének első említésével az 1327. május 21-én Visegrádon kelt oklevélben olvashatunk, melyben I. Károly király a hűtlenséggel vádolt Vrbou (Varbói) család Vrbou és Zuraas birtokát Szécsényi Tamás erdélyi vajdának adományozza.

Régen Trázs volt a falu neve, ami a szláv eredetű strázsa szó származéka. A név jelentése őrség, őr, őrhely. A középkorban "Stras" és "Zthras" alakban is említették. A falu neve onnan ered, hogy a középkorban a templomdomb - inkább csak nagyobb halom - tetejéről mindenfelé jó kilátás nyílt, ezért örök, azaz strázsaák figyelték innen, hogy nem közeledik-e ellenség az Ipoly völgyében. Ha a szükség úgy hozta, az itt élők a folyó árterének, akkor még kiterjedt mocsaraiban találtak menedéket.

A település neve a későbbi forrásokban, az alábbi alakokban fordul elő:

1461: Stras, Zthras

1549: Strass, Sztrázs

1576: A nógrádi szandzsák összeírásában: Istraj

1576: Traass

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

1623: Trás

1647: Trass

1716: Trázs

1728: Tras

1738: Thrás

1752: Tráss

1787: Trázs. Ettől kezdve az iratok többségén a község neve ebben az alakban fordul elő a leggyakrabban a Tras, Tráss mellett.

1906: Órhalom. A 134179-1905. számú belügyminiszteri rendelettel a község nevét Órhalomra változtatták. A községi iratokban és az anyakönyvekben 1906. április 1-jétől a község Órhalom néven szerepel.

A 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól értelmében legkésőbb 2013. június 30. napjáig megszűnik az önkormányzatok többcélú kistérségi társulása. Az önkormányzatoknak önálló feladatai ellátásának érdekében új társulási formát kell kialakítaniuk. 2013. február 1. napjával megalakult az Órhalmi Közös Önkormányzati Hivatal. A közös hivatalhoz Órhalom, Hugyag, Csitár és Iliny községek tartoznak. Az ügyintézés jelenleg az Órhalomban lévő székhelyen látják el.

Földraizi elhelyezkedés:

Órhalom Község Észak-Magyarország területén, Balassagyarmattól 7 km-re fekszik, Nógrád megye északi részén. A megye az ország legelmaradottabb régiójába tartozik. A település a Cserhát hegység és az Ipoly folyó völgyének határán fekszik. Megtalálható itt az erősen szabdalt dombvidék és a síkság is. Éghajlati viszonyai miatt a terület alkalmas földművelésre. A település természeti környezete kedvező lehetőségeket biztosít a vidéki turizmus számára a feltételek megteremtése után. Csitár község a környező városokkal és a fővárossal autóbuszjáratok révén tart kapcsolatot. A legközelebbi város Balassagyarmat, mely a községtől 7 km-re található. Autóbuszal az út időtartama körülbelül 12 perc, autóval 8 perc.

Demográfiai adatok:

Órhalom község állandó népessége az alábbiak szerint alakult 2012 óta. A KSH adatai alapján az állandó népességbe az érvényes és érvénytelen lakcímmel és tartózkodási hellyel rendelkezők, valamint a lakcím nélküliek szerepelnek. Némileg pontosabb képet adhat a lakónépesség adathalmaz, melyben már csak érvényes lakó/tartózkodási hellyel rendelkezők száma található.

Forrás: Teir_KSH_TSTAR

Jól látható, hogy csökkenő a tendencia, ami a lakónépesség számának változásában is megjelenik, átmeneti növekedés ugyan látható a 2017-es és 2019-es évben, de nem jelentős mértékben. Az is elmondható, hogy a csökkenés sem szignifikáns. A csökkenés az elvándorlás és a halálozások összesített számával magyarázható. Magyarország népessége 2001 óta közel 430.000 fővel csökkent, Nógrád megye népessége pedig 32.000 fővel, az országos és területi számokhoz igazodnak a helyi viszonyok is.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	983	
2013	976	99,3%
2014	967	99,1%
2015	943	97,5%
2016	931	98,7%
2017	941	101,1%
2018	927	98,5%
2019	938	101,2%

Forrás: Teir_Ksh_Tstar

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2019-es év adatai)

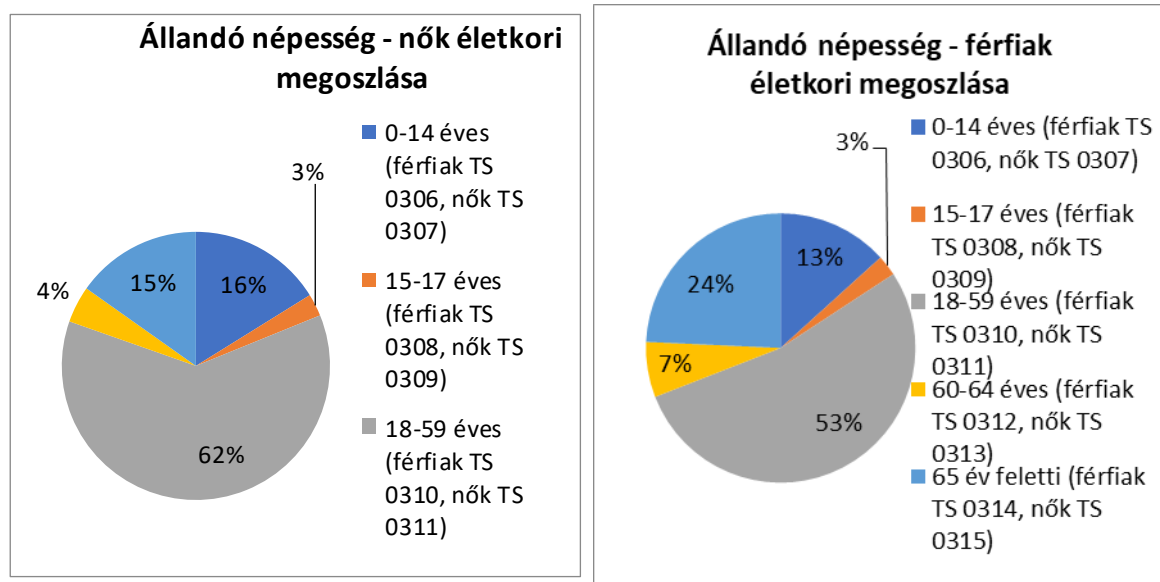
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	520	482	1 002	48,10%	51,90%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			27	2,70%	
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	84	64	148	6,39%	8,38%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	14	12	26	1,20%	1,40%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	320	257	577	25,65%	31,94%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	23	32	55	3,19%	2,30%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	79	117	196	11,68%	7,88%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A nemek közti megoszlás az országos és megyei adatokhoz képest eltér, hiszen Órhalom azon települések közé tartozik, ahol a férfiak száma a magasabb egészen a 60 éves korhatárig, ahol ez a szám megfordul. A férfiak korai halálozási arányával magyarázható ez az eltérés.

A férfiaknál az aktív korúak (18-64 éves) aránya 60%, míg a nőknél 66 %.

Az alábbi diagrammon látható a nemek életkor szerinti megoszlása a 2019. évi adatok alapján:

Az országos öregedési indexhez képest Órhalom községben 2012-ben magasabb (az országos 116,4%), 2019-ben pedig közel azonos (országos: 132,9%) értékek mutatkoznak. A megyei adatokhoz képest, ami 2019-ben 152,0 % volt, Órhalom öregedési indexe sokkal alacsonyabb.

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma 2019.

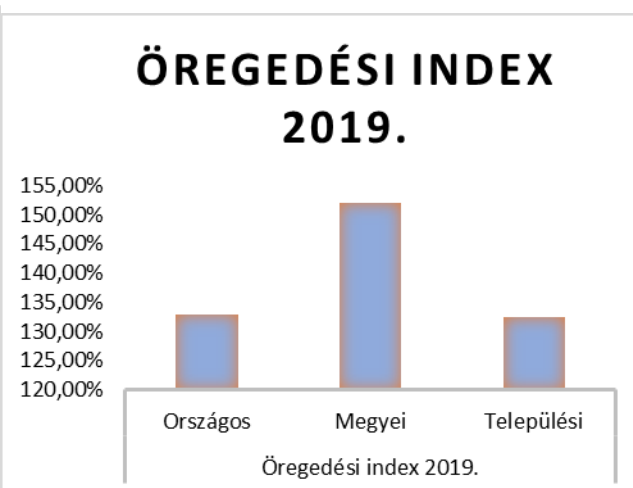
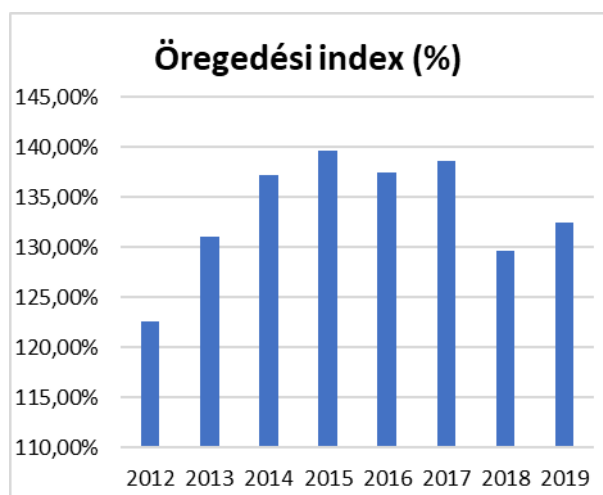
Korcsoport	Fő		Változás
	2011	2019	Fő
15 éves gyermekek száma	15	9	-4
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	12	8	-4
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	21	9	-12
Összesen	48	26	-22

Forrás: TEIR - KSH,
Népszámlálási adatok

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2014	203	148	137,16%
2015	201	144	139,58%
2016	198	144	137,50%
2017	194	140	138,57%
2018	188	145	129,66%
2019	196	148	132,43%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

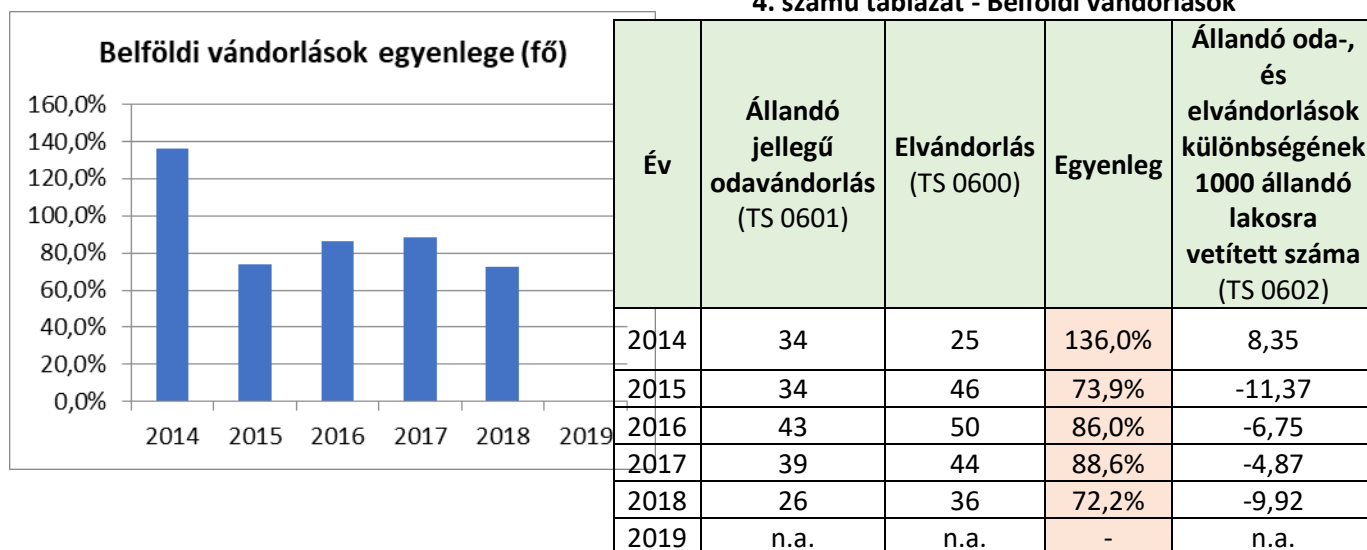

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2014	9	10	-1
2015	10	20	-10
2016	11	23	-12
2017	5	18	-13
2018	12	19	-7
2019	8	4	4

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, önkormányzati adat

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

A fenti adatokból kitűnik, hogy sajnos az odavándorlási és elvándorlási arány negatív értékeket mutat. Nógrád megye az ország hátrányos térségei közé tartozik, a munkanélküliségi ráta nagy, így az elvándorlások jelentős oka, a munkahely létesítés miatti másik településen való letelepedés. A helyi gazdasági, valamint társadalmi problémák adhatnak magyarázatot a szaporodási index negatív értékeire is. A 2019. év adata ugyan pozitív, de az idősek száma magas, a születéseké pedig egyre kevesebb, ezért az előregedés folyamata tisztán látszik.

Értékeink, küldetésünk

Órhalom község elismeri minden embernek azt a jogát, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen a településen. Az önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei a szabályozás, a támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása. A település minden tagjának érdeke a társadalmi szolidaritás, az integrálódás elősegítése és a szegregációk megszüntetése. Fontosnak tartjuk, hogy mindenki számára elérhető legyen minden szociális ellátás és közszolgáltatás. A legfontosabb szempont a lakosok mindennapos megélhetésének biztosítása hátrányos megkülönböztetés nélkül.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Órhalom település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Órhalom község Iliny, Csitár és Hügyag településekkel közösen 2013-ban hozta létre az Órhalmi Családsegítő és Gyermejkölési Intézményfenntartó Társulást, a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatások biztosítására.

A Társulás Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatát egyszemélyes szolgálatként működtetik, egy fő szakképzett családsegítő alkalmazásával.

Órhalom Község Önkormányzata Képviselő-testülete a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 2/2017. (III.18.) önkormányzati rendeletével, a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében, meghatározta a vonatkozó magasabb rendű jogszabályok figyelembevételével a személyes gondoskodást nyújtó ellátások formáit, igénybevételük szabályait, valamint az ellátásokra való jogosultság feltételeit, érvényesítésének garanciáit.

A szociális ellátások formái 2015-ben jelentősen átalakultak. Az Szt. által korábban jegyzői hatáskörbe tartozó ellátások megállapításának jogköre átkerült a járási hivatalokhoz, az önkormányzatok képviselő-testületei 2015. február 28-tól települési támogatás néven biztosíthatnak ellátást. Órhalom Község Önkormányzata Képviselő-testülete a települési támogatásról és az egyéb szociális ellátásokról szóló 4/2015.(III.13.) önkormányzati rendeletével az alábbi települési támogatásokat biztosítja: rendkívüli települési támogatás, temetéshez kapcsolódó települési támogatás méltányossági rendkívüli települési támogatás, természetben nyújtott települési támogatás.

A képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi. Az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak, gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Órhalom Község Önkormányzatának célja a gazdasági program és a HEP összhangjának megteremtése, ennek érdekében, azoknak a feladatoknak a meghatározása, amelyek az önkormányzat költségvetési lehetőségeinek figyelembevételével a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságoknak megfelelően a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

A gazdasági programban a Képviselő-testület rögzíti, hogy továbbra is működtetni kívánja a már jól kialakult rendszereket. Folytatni kívánunk minden olyan fejlesztés megvalósítását, mely a falu életben tartását, a lakosság foglalkoztatásának bővítését, a település fiataljai elvándorlásának megakadályozását, a hagyományok megőrzését, valamint a településen élő hátrányos helyzetűek esélyegyenlőségének megteremtését célozzák.

Foglalkoztatás elősegítése:

Az önkormányzat részt vesz a közfoglalkoztatási programban, átlagosan 8-10 embert tud ilyen módon foglalkoztatni, ezzel a lehetőséggel továbbra is élni kíván.

A településszerkezeti terv tartalmazza egy ipari parki övezet létrehozásának lehetőségét, mellyel újabb munkahelyek teremthetnének.

Infrastruktúra fejlesztése:

Az önkormányzat gazdasági programjának fontos része a települési úthálózat további fejlesztése, a járdák felújítása.

2019-ben a csapadékvízvezető árkok egy része pályázati forrás keretében került felújításra.

Közösségi élet javítás:

A településen több közösségi színtér is rendelkezésre áll: sportpálya, nagyszínpad, tájház, kultúrház, játszótér, melyek alkalmasak közösség építő tevékenységek végzésére, a kultúrák találkozására. Cél, hogy minél több kulturális programmal vonzóbbá tegyük a falut, akár a turisták, akár az itt élők számára.

Köznevelési intézmény politika:

Az önkormányzat célja, hogy a jelenleg működő óvoda hosszútávú fenntartása érdekében, megfelelő szakemberek alkalmazásával, olyan nevelési program kidolgozását támogassa, amelyben a kulturális különbségekből adódóan, a nemzetiségi gyermekek sem érzik hátrányos helyzetben magukat.

A stratégiai programjaink együttes célja, hogy megakadályozzuk a nagyarányú elvándorlást és erősítsük a település magasabb színvonalú fenntarthatóságáért való közösségi felelősséget.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A 2011. évi CLXXXIX. Törvény 87. §-a kimondja, a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatásköreinek hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Az Órhalmi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás a társult településeken - a szociálisan rászorultak részére - az Órhalmi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat útján az alábbi személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatásokat biztosítja:

családsegítés

gyermekjóléti szolgáltatás

Az önkormányzat házi segítségnyújtásáról és jelzőrendszeres házi segítségnyújtásról Balassagyarmati Kistérség Többcélú Társulás által fenntartott Balassagyarmati Kistérségi Szociális Központ intézményén keresztül gondoskodik társulás formájában.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Jelentős segítséget nyújtottak továbbá az önkormányzat, valamint az önkormányzat társszervei által összegyűjtött statisztikák és nyilvántartások.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Észak-Magyarországon a munkanélküliségi ráta 2019-ben 4,5 %, Nógrád megyében pedig 7 %, az országos 3,4 %-os adathoz képest.

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Órhalom településen élők vonatkozásában elmondható, hogy a helyieknek egy csekély hányada él csak a pénzbeli juttatások rendszereiből. A települési támogatások igénylői rendszeresen ugyanazok. Az aktív korúak többsége valamilyen formában dolgozik, igaz lehet csak idény-, vagy alkalmi jelleggel, vagy éppen nem hivatalos úton, így a statisztika némiképpen torzulhat.

A települési nemzetiségi önkormányzati képviselők meglátása szerint a település roma nemzetiségi lakói nem élnek mélyszegénységben, igaz, hogy a települési szociális ellátások adta lehetőségeket igénybe veszik, de a többségük saját jövedelemmel is rendelkezik.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

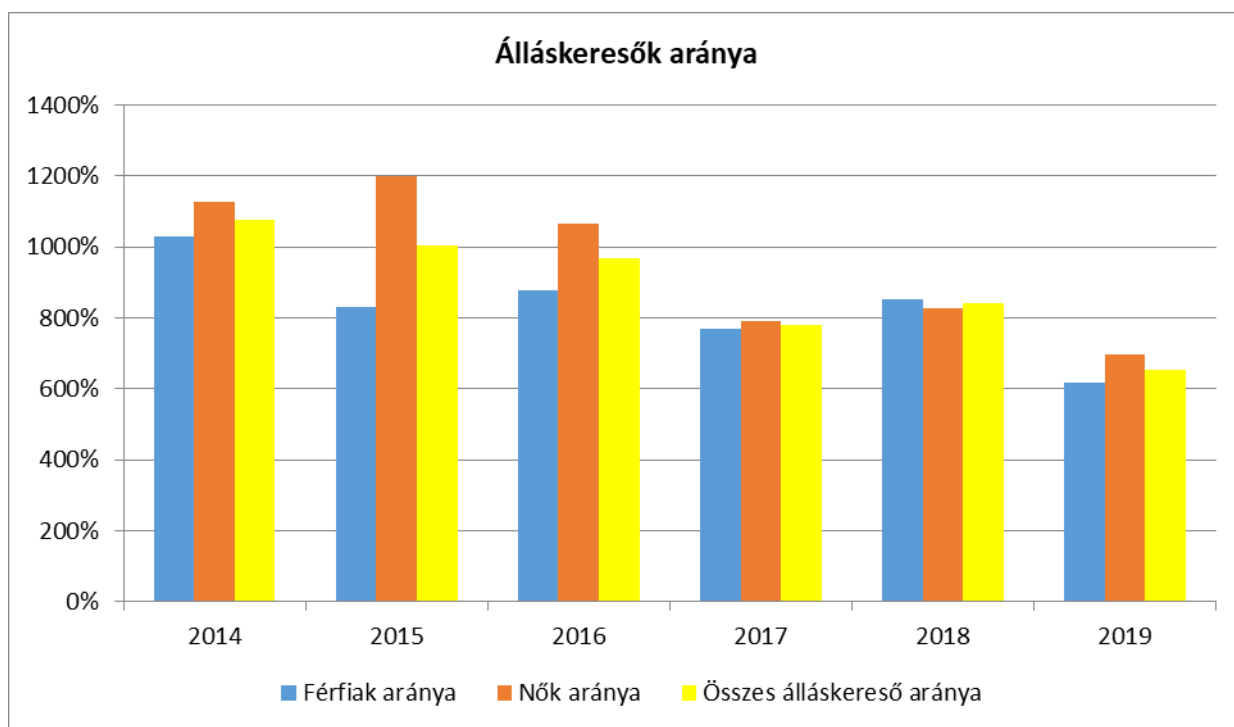
A regisztrált munkanélküliek aránya folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, 2011-ben még 102 fő volt, 2019-re ez a szám 43 főre csökkent, igaz ugyanakkor, hogy az aktív korú népesség szám is csökkent, mely adódhat a halálozásokból és a munkanélküliség miatti elvándorlásokból egyaránt. Viszont ez a szám még továbbra is magas az Észak- Magyarországi régióhoz képest (4,5 %), pozitívum, hogy a megyei 7 %-os átlagtól viszont alacsonyabb az órahalmi ráta. A munkanélküli nők

és férfiak egymáshoz viszonyított száma az utóbbi években megfordult, kevesebb a munkanélküli nő, köszönhető ez talán az önkormányzat közfoglalkoztatási programjának is, melyben jellemzően nemzetiségi nők foglalkoztatására került sor.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2014	377	350	727	38,75	10,28%	39,5	11,29%	78	10,76%
2015	374	336	710	31	8,29%	40,25	11,98%	71	10,04%
2016	364	331	695	32	8,79%	35,25	10,65%	67	9,68%
2017	367	325	692	28,25	7,70%	25,75	7,92%	54	7,80%
2018	361	314	675	30,75	8,52%	26	8,28%	57	8,41%
2019	357	301	658	22	6,16%	21	6,98%	43	6,53%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresők korcsoport szerinti megoszlásában láthatjuk, hogy az alábbi korosztályok: 20-24, 40-54 éves sáv és az 59 felettek arányszáma igen magas, 12-20 % közötti. A 20-24 éves korosztályt tekintve jellemzően pályakezdők, vagy felsőoktatásból, vagy szakiskolából éppen a munkaerőpiacon elhelyezkedni próbáló fiatalok. A 40-54 éves korosztály álláskeresői jellemzően azok, akiknek hirtelen megszűnt a munkahelyük, vagy az alsó sávot tekintve a Y generáció tagjai, akik rugalmasabbak a munkahelyváltogatás tekintetében. Általános probléma, hogy a nyugdíj előtt állók elveszítik munkahelyüket, és hosszú időn keresztül nem találnak másikat, éppen a koruk miatt, mert a

munkakörök által elvárt követelményeknek már nem felelnek meg. A munkaerőpiac leginkább hátrányban lévő rétege az övék, hiszen a munkáltatói szempontból, még ha a szakmai követelményeknek meg is felelnek, egy nyugdíjas alkalmazása kedvezőbb munkáltatói járulékfizetési kötelezettséget von maga után. Szociológiai és morális szempontból is több kérdést vet fel, hogy éppen az a réteg kerül hátrányos helyzetbe, akiknek a munkája volt a motorja a szociális és nyugdíjellátó rendszerünknek.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2014	2015	2016	2017	2018	2019
		78	71	67	54	57	43
20 év alatti (TS 1002)	Fő	3,5	2,25	5	3,5	1,75	0,75
	%	4,47%	3,16%	7,43%	6,48%	3,08%	1,74%
20-24 év (TS 1003)	Fő	13,25	9	8,75	7	9	6,5
	%	16,93%	12,63%	13,01%	12,96%	15,86%	15,12%
25-29 év (TS 1004)	Fő	5,5	3,5	4,5	3	4,25	2,75
	%	7,03%	4,91%	6,69%	5,56%	7,49%	6,40%
30-34 év (TS 1005)	Fő	5	5,25	4	5,5	3,75	3,75
	%	6,39%	7,37%	5,95%	10,19%	6,61%	8,72%
35-39 év (TS 1006)	Fő	6,25	5,75	4,75	3,5	2,75	2,5
	%	7,99%	8,07%	7,06%	6,48%	4,85%	5,81%
40-44 év (TS 1007)	Fő	14,75	14,75	11,5	7,5	7,25	5,25
	%	18,85%	20,70%	17,10%	13,89%	12,78%	12,21%
45-49 év (TS 1008)	Fő	7	8	7,5	7,75	11	8
	%	8,95%	11,23%	11,15%	14,35%	19,38%	18,60%
50-54 év (TS 1009)	Fő	5	4,75	4,25	2,75	4,5	5,5
	%	6,39%	6,67%	6,32%	5,09%	7,93%	12,79%
55-59 év (TS 1010)	Fő	14,75	11,25	8,25	3,5	2,5	1,75
	%	18,85%	15,79%	12,27%	6,48%	4,41%	4,07%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	3,25	6,75	8,75	10	10	6,25
	%	4,15%	9,47%	13,01%	18,52%	17,62%	14,53%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi
Hivatal

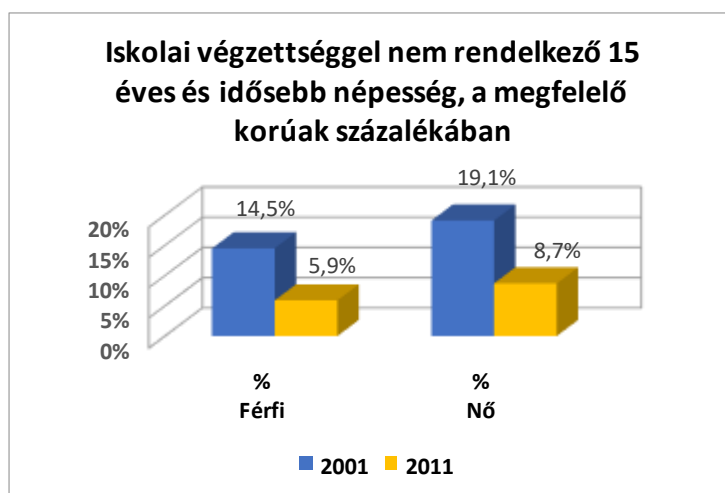

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

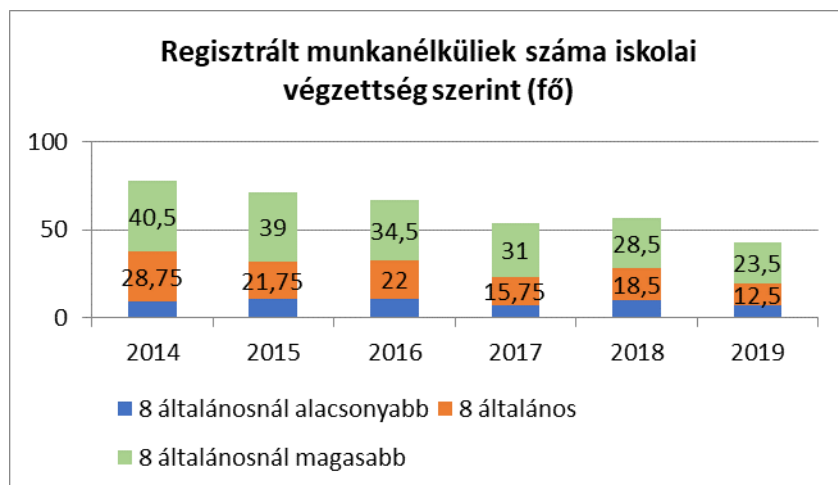
Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	85,5%	80,9%	14,5%	19,1%
2011	94,1%	91,3%	5,9%	8,7%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

A következő népszámlálás 2021-ben lesz aktuális, ezért csak a 2011-es adatokat tudjuk vizsgálni, az viszont viszonyítási alapot képezhet, hogy 2001-ről 2011-re a nőknél a felére, a férfiaknál pedig a harmadára csökkent az iskolai végzettséggel nem rendelkezők százalékos aránya.

A regisztrált álláskeresőik iskolai végzettségét vizsgálva megállapítható, hogy a legnagyobb arányban 8 osztálynál magasabb iskolai végzettséggel regisztrálnak álláskeresőként. Legtöbb esetben szakképesítéssel, illetve érettségivel rendelkeznek, de vannak fiatal pályakezdő, főiskolát vagy egyetemet végzett álláskeresőik is.

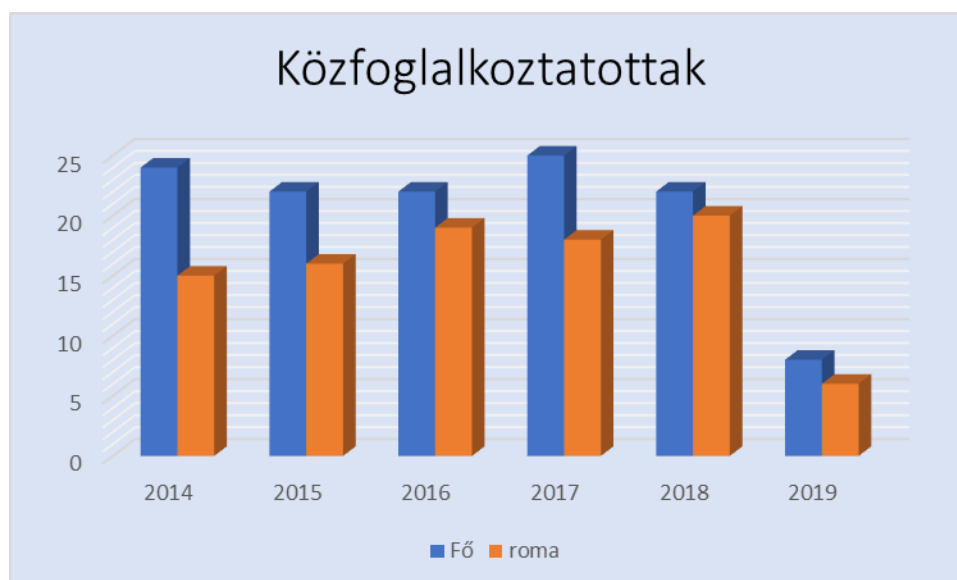
3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2014	78	9	11,50%	28,75	36,74%	40,5	51,76%
2015	71	10,5	14,74%	21,75	30,53%	39	54,74%
2016	67	10,75	15,99%	22	32,71%	34,5	51,30%
2017	54	7,25	13,43%	15,75	29,17%	31	57,41%
2018	57	9,75	17,18%	18,5	32,60%	28,5	50,22%
2019	43	7	16,28%	12,5	29,07%	23,5	54,65%

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás az elmúlt évekhez képest csökkenő tendenciát mutat. Az önkormányzatok évről-évre egyre kevesebb embert tudnak bevonni közfoglalkoztatásba. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 25. § (4) bekezdése értelmében az aktív korúak ellátására való jogosultság időtartama alatt az ellátott köteles 30 nap időtartamban közfoglalkoztatásban részt venni, vagy más egyéb keresőtevékenységet folytatni. Amennyiben e feltételnek nem tesz eleget, úgy az ellátás folyósítását meg kell szüntetni.

Órhalom Község Önkormányzata minden évben beadja közfoglalkoztatási igényét, 2019-2020-as programokban átlagosan 8 fővel, tekintve, hogy ez az a szám, amit még feltehetőleg biztonsággal, - támogatás visszafizetés terhe mellett - fel tud tölteni munkavállalóval. Korábban az önkormányzat a hagyományos közfoglalkoztatási programon kívül Start munkaprogramban is részt vett, ezzel magyarázható a nagyobb létszám.

A 2010-es évekhez képest jelentős közfoglalkoztatási létszámcsökkenés, bizonyos szempontból sikerként is elkönnyvelhető, hiszen a közfoglalkoztatási bérezés miatt, sokan a környékbeli gyárakban helyezkedtek el. Így az önkormányzatnál a közfoglalkoztatottak szempontjából nemek arányában is változás állt be az évek során, jellemzően olyan nők jönnek el ilyen formán dolgozni, akik például kisgyermekük miatt nem mobilisak. (Forrás: önkormányzati adatgyűjtés)

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Órhalom településen áthalad a 22-es főút, Balassagyarmat és Szécsény városa 10 perc alatt elérhető tömegközlekedéssel is. 100 km-en belül található Vác és Budapest. Aki helyben nem talál munkát, jellemzően a környékbeli városokba ingázik naponta. Főként a balassagyarmati gyárak a munkaerő felvevői. A munkanélküliségi ráta csökkenése köszönhető annak is, hogy a budapesti agglomerációban lévő gyárak, üzemek biztosítanak cégesjáratokat az alkalmazottak napi szállítására. Elmondható, hogy a lakosság jelentős része mobilis, ha a munkahely keresésről van szó.

Órhalomban kevés az olyan vállalkozás, mely nagy arányú munkaerőt tudna foglalkoztatni.

Több évtizedes elgondolás, hogy a környékbeli települések pozitív példáját követve, ipar park terület létesülhetne Órhalom külterületén, de ez idáig nem sikerült ezt megvalósítani, befektetőkre találni.

Az önkormányzat részéről volt kísérlet a Start munkaprogram életben tartására, de elég jelentős a foglalkoztatási anomália, a regisztrált munkanélküliek nagy száma ellenére, az önkormányzat is „munkaerőhiánnyal” küzd, mert nem tud megfelelő számú munkaerőt toborozni.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Az önkormányzat lehetőségeihez mérten igyekszik minden oktatási, illetve foglalkoztatási lehetőséget kihasználni

Mivel az elvándorlás jelentős, a településről a fiatal pályakezdők mennek el. Ugyanakkor az önkormányzat kiemelt feladatának tekinti, hogy ezt a folyamatot megállítsa, és igyekszik a pályakezdő fiatalok számára is élhetőbb környezetet biztosítani.

Annak elősegítése érdekében, hogy minél kevesebb fiatal hagyja el településünket, már egészen óvodás kortól fejleszteni kell a gyermekek azonosságtudatát, és az önkormányzat igyekszik bevonni a fiatalokat a falu közösségi életébe.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Az álláskeresők minden lehetséges segítséget megkapnak a Nógrád Megyei Kormányhivatal Balassagyarmati Járási Hivatal Járási Foglalkoztatási Osztályán.

Minden évben indítanak felnőttoktatási programokat. Jelenleg is folyamatban van ezek szervezése. A környező városok, falvak regisztrált álláskeresőinek személyesen kell jelentkezniük a kirendeltségen.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Órhalom Község Önkormányzatánál, illetve intézményeinél a munkaerő kiválasztása mindennemű diszkriminációt nélkülözve, szakmai alapon történik. Személyesen veszi fel a kapcsolatot a nemzetiségi álláskeresőkkel, ha lehetőség nyílik munkába állásukra az önkormányzatnál. Az alkalmazottakkal az egyenlő bánásmód elvét figyelembe véve, kizárólag munkájuk minősége alapján jár el. Az önkormányzatnál futó közfoglalkoztatási programjában főként roma nemzetiségűeket foglalkoztat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzat eleget tesz az egyenlő bánásmód követelményének, nincs tudomásunk arról, hogy más foglalkoztatóknál is bármiféle diszkriminációban lett volna valakinek része.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az Szt-t az elmúlt években is többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a települési támogatásról és az egyéb szociális ellátásokról szóló 4/2015. (III.13.) számú önkormányzati rendeletébe építette be.

Az Szt. rendelkezései alapján a szociálisan rászoruló személyek részére az alábbi pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók.

Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, ápolási díj (e támogatások járási hivatali hatáskörben kerülnek megállapításra), míg a betegápolási támogatás, lakhatáshoz kapcsolódó települési támogatás, rendkívüli települési támogatás (betegség, haláleset, létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet esetén, anyagi körülmények miatt válsághelyzet kialakulásához kapcsolódóan) önkormányzat részéről nyújtható támogatási formák.

Egyes pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatóak.

Természetbeni ellátás: köztemetés (önkormányzati hatáskörben), közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság (járási hivatali hatáskörben).

Ezen ellátási területeken kívül biztosított házi segítségnyújtás keretében az idős rászorulókat ellátása, valamint szociális étkeztetés keretében az anyagilag, mentálisan, illetve egészségi állapotuknál fogva rászorulókat étkeztetése (önkormányzati hatáskörben).

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

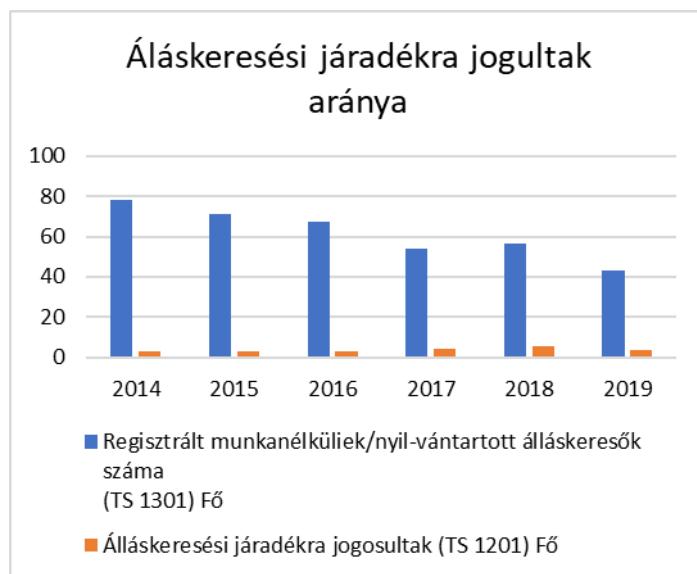
Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2014	727	2,75	0,38%
2015	710	2	0,28%
2016	695	2,75	0,40%
2017	692	2,25	0,33%
2018	675	1,75	0,26%
2019	658	0,75	0,11%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresői száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresői száma (TS 1301)	Álláskeresői járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2014	78	3	3,8%
2015	71	2,75	3,9%
2016	67	3	4,5%
2017	54	4,5	8,3%
2018	57	5,5	9,7%
2019	43	3,75	8,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresési segélyben főszabály szerint az részesülhet, akinek - a törvényben meghatározott egyéb feltételek mellett - a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt év hiányzik, és legalább 45 napon át álláskeresési járadékban részesült és az álláskeresési járadék folyósítási időtartamát kimerítette, valamint rendelkezik a szükséges szolgálati idővel. A táblázatból látszik, hogy a lakosság számához viszonyítva kevesen kapják ezt az ellátást.

2011-ben átalakult a munkanélküliek segélyezési rendszere, bevezették az álláskeresési járadék fogalmát, a munkanélküli segély helyett. A szabályozás is lényegesen módosult, a célja az volt a jogalkotónak, hogy csökkentse az állami segélyezési háló terheit, és egyúttal a járadék folyósítási idejének 90 napos maximalizálásával, ösztönözze az álláskeresés folyamatát.

A járadék megállapításának feltétele, hogy az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel kell rendelkezni.

Az aktív korúak ellátása a törvény célja szerint a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás, mely az Szt. 33.§-ában foglaltak szerint állapítható meg. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást évente felül kell vizsgálni, és a jogosult személynek felülvizsgálatkor a felülvizsgálat időpontját megelőző egy évben legalább 30 nap munkaviszonyt kell igazolnia.

Tekintettel arra, hogy a foglalkoztatást helyettesítő támogatás folyósításához szükséges 30 napos munkaviszonyt számos érintett a közfoglalkoztatás eredményeképp tudja igazolni, ezért látható, hogy a közfoglalkoztatási rendszer működtetése nélkül még több család kerülne létfenntartást veszélyeztető helyzetbe.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2014	32,75	n.a.	4,50%	n.a.	-
2015	33,75	n.a.	4,75%	n.a.	-
2016	29,5	n.a.	4,2%	n.a.	-
2017	19,5	n.a.	2,8%	n.a.	-
2018	23,75	n.a.	3,5%	n.a.	-
2019	18,25	n.a.	2,8%	n.a.	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2014	402	0	3	0	0	0	1	1
2015	402	0	3	0	0	0	1	1
2016	402	0	3	0	0	0	1	1
2017	402	0	3	0	0	0	1	1
2018	402	2	3	0	0	0	1	1
2019	402	2	3	0	0	0	1	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati

Összesen 402 lakóépület található a községben a 2018-as KSH adatok alapján az alábbi felosztásban:

Lakásállomány 2018. szobák száma szerint	
1 szobás	3
2 szobás	54
3 szobás	124
4 és több szobás	221
Összesen	402

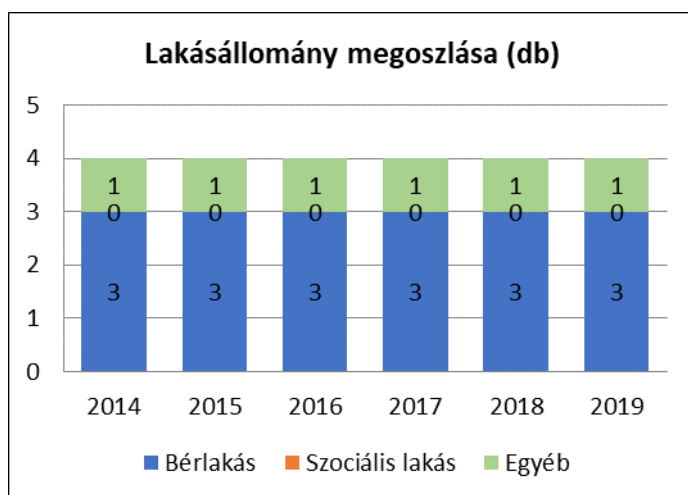
A lakások állapota az elégségestől az egészen modern, jól karbantartottig terjed. Jellemzőbb a közepesen megfelelő lakásállapot.

a) bérlakás-állomány

Órhalom Község Önkormányzata 3 darab bérlakással rendelkezik, ebből egy a Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányság bérlőkijelölési jogával terhelt szolgálati lakás. Jellemzően a bérlakásokat, tartós

bérletként, már több évtizede ugyanazon bérlők lakják, a változás csak a bérlő halálakor merül fel. Így elmondható, hogy az önkormányzatnak nincs szabad kapacitása e téren.

b) szociális lakhatás

Kifejezetten kizárólag, csak szociális célon kiadható nincs a bérlakás-állományban, de a lakások és helyiségek bérletéről szóló 6/2014.(X.10.) önkormányzati rendeletben meghatározta a testület, hogy előnyben kell részesíteni:

- akiknek nincs lakásuk,
- a település közigazgatási területén legalább 3 éve állandó bejelentett lakcímmel rendelkeznek, vagy munkahelyük a községben van,
- akiknek a családjában az egy főre jutó havi átlagjövedelme nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíjminimot.
- község szempontjából fontos szakember,
- vagy több gyermekes család, fiatal házaspár,
- rosszabb műszaki állapotú lakásban lakókat,
- gyermekét egyedül nevelő szülőket

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az önkormányzat tulajdonában van egy komfort nélküli faház, melyet átmeneti szállásként biztosít azoknak, akik létfenntartást veszélyeztető, nehéz élethelyzetbe kerültek, tekintve, hogy egyéb, erre a célra használható ingatlannal nem rendelkezik.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A lakások állapota helyi adatgyűjtés alapján (lakosokkal történő egyeztetés alapján) az elégségestől a kitűnő állapotig terjed. A jellemzőbb a közepes állapotban lévő lakásállapot. Az idősekre jellemzőbb, hogy már nem költenek lakásfelújításra, de az ingatlanok állapota még így is kielégítő.

A rosszabb állapotban lévő ingatlanok tulajdonosai anyagi helyzetük okán nem tudják megfelelő szintre hozni az épületeket. Sajnálatos módon a roma közösségnek van egy, csekély része – 2-3 család- akiknek nem igénye a környezetük rendben tartása a kialakult kulturális és társadalmi szemléletük okán.

e) lakhatást segítő támogatások

2015-ben megváltozott az állami segélyezés rendszere, a korábban a központi költségvetésből finanszírozott ellátási formák átkerültek önkormányzati hatáskörbe, mint települési támogatások.

Az önkormányzatok saját forrásaik terhére dönthettek úgy, hogy biztosítják a korábban meglévő szociális ellátási formákat, mint például lakfenntartási támogatás, adósságcsökkentési támogatás vagy óvodáztatási támogatás. Az önkormányzati segély megszűnt, helyette rendkívüli települési támogatást nyújt az önkormányzat.

A települési támogatásról és az egyéb szociális ellátásokról szóló 4/2015.(III.13.) önkormányzati rendeletével a képviselő-testület úgy döntött, hogy rendszeres települési támogatásokat, így lakhatási költségekhez nyújtott támogatást sem biztosít, tekintve anyagi korlátait.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2014	14	0
2015	14	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

f) eladósodottság

Pontos információink nem állnak rendelkezésre. A beadott települési támogatási kérelmekből csak következtetni tudunk. Közműfizetési mulasztásuk miatt lényegében ugyanaz a személyi kör -

átlagosan 4-5 családból több ember – fordul települési támogatásért. Az eladósodottság másik mércéje lehet a végrehajtási eljárások megindítása, de a körülmények ismerete nélkül ez sem ad reális képet.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A közműszolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára biztosított. Órhalom egész területén lehetőség van kábeltelvízió és internet szolgáltatás igénybevételére. A 3 beleterületi és egy külterületi buszmegálló mindkét irányban könnyen megközelíthető bárki számára, közvetlen buszjáratok indulnak Szécsénybe, Balassagyarmatra, Salgótarjánba és Budapestre.

A környékbeli roma nemzetiségűek egy csoportjára jellemző a „vándorlás”, vagyis a gyakori költözés a szomszédos települések között, akár hetente. Órhalom külterületén található a Mária-major, melyben számos cselédlakás van magántulajdonban, ezekben változó jelleggel lakik 1-2 család.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Órhalom községben nincs szegregátum.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a helyi önkormányzatok feladatai között szerepel többek között az is, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról, az iskola-egészségügyi ellátásról. A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférést.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Órhalom községben a települési önkormányzati feladatok tekintetében az egészségügyi alapellátás biztosított.

Órhalom község közigazgatási területe vegyes háziiorvosi és házi gyermekorvosi körzetet alkot Iliny, Csitár, Hügyag községek közigazgatási területével. A körzet székhelye Órhalomban található, az egészségügyi alapellátást egy háziorvos látja el vállalkozói minőségben. A háziorvos heti 2 alkalommal - hétfőn és csütörtök délelőtt - rendel a településen, a többi napon a másik 3 településen fogadja a betegeket. A hétközi és hétvégi orvosi ügyeletet az Országos Orvosi Ügyelet Egészségügyi

Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft-vel kötött szerződés alapján Balassagyarmaton látják el. A fogorvosi ellátás tekintetében a balassagyarmati ellátórendszer 4. számú fogorvosi körzetébe tartozik, az ügyeletet viszont Salgótarjánban biztosított. A négy említett településen védőnői szolgálat működik, rendszeresen heti két napon látja el az egy fő védőnő a tanácsadói feladatokat. A várandós gondozáson kívül a csecsemők ellátása, valamint az óvodás és iskoláskorú gyermekek ellátása, illetve szűrése is a feladatai közé tartozik.

A járó beteg szakellátás Balassagyarmaton történik.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2014	1	0	0
2015	1	0	0
2016	1	0	0
2017	1	0	0
2018	1	0	0
2019	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Órhalom Község Önkormányzata az általános szűrővizsgálatokat a jövőben szeretné helyben biztosítani. Ehhez pályázati forrásokat keresünk. A jelenleg legközelebbi szűrővizsgálatok elvégzésére alkalmas intézmény Balassagyarmaton van.

A népegészségügyi, kora gyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított. Ezen vizsgálatok, illetve szűrések egy részét gyermekkorban az iskolaorvos és a védőnő végzi, más részét járó beteg szakrendelések keretében Balassagyarmat biztosítja. A gyerekek minden évben részt vesznek fogászati szűrésen is.

A 45 év feletti nők részére a salgótarjáni megyei kórház két évenként mammográfiai szűrést végez a kórház szakrendelőjében, ahová meghívásos rendszerbe várja a szűrésre az érintetteket.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A balassagyarmati Dr. Kenessey Albert Kórház és Rendelőintézetben, valamint a pásztói Szent Margit Kórház Mozgásszervi Rehabilitációs osztályán nyílik lehetőség a rehabilitációs ellátások

igénybevételére. Orvosi beutaló ellenében különböző kezeléseken vehetnek részt egészségi állapotuk javítása érdekében.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Órhalom Község Önkormányzata a közétkeztetést vásárolt szolgáltatás útján, az EBM Trade Kft. által biztosítja.

A Kft. az étrend tervezésénél a jogszabályi előírásoknak megfelelően figyelembe veszi az egészséges táplálkozás irányelveit, a szezonalitást és az arányos tápanyagelosztást.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Településünkön az alábbi sporttevékenységgel kapcsolatos egyesületek működnek:

- Horgász Egyesület
- Sport Egyesület
- Old Boy Football Club
- Ipoly-völgyi Lovas Diák-sportegyesület

A település rendelkezik futballozásra alkalmas sportteleppel, mely több közösségi esemény színtere. A Sport Egyesület és az önkormányzat közösen fejleszti a telepet, többek között megépült rajta a nagyszínpad, és az öltöző is felújításra került. Az önkormányzat felújította az iskolához tartozó tornatermet, lehetőséget adva ezzel a gyerekek napi mozgásigényének kielégítésére. Magánkezdemenyvezésekre több foglalkozás tartására is helyszínt biztosít az önkormányzat, mint például jóga, aerobik és néptánc órák.

Az önkormányzat tervei között szerepel kerékpáros sávok kialakítása, ezzel is ösztönözve ezt a mozgásformát, tekintve, hogy az áthaladó főúton igen nagy a gépjárműforgalom.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen az alábbi személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások működnek:

- **Házi segítségnyújtás:**

Az önkormányzat házi segítségnyújtásáról és jelzőrendszeres házi segítségnyújtásról Balassagyarmati Kistérség Többcélú Társulás által fenntartott Balassagyarmati Kistérségi Szociális Központ intézményén keresztül gondoskodik társulás formájában.

Az ellátás iránti kérelmeket az intézmény vezetőjéhez kell benyújtani.

Az intézményi ellátások térítési díját, az igénybevétel szabályait Balassagyarmat Város Önkormányzatának Képviselő-testülete külön rendeletben állapítja meg.

- **Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat (társulás formájában)**

Az Órhalmi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás ellátási területén egyszemélyes szolgálat, azaz egy fő szakképesítéssel rendelkező családsegítő útján biztosított a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatási feladatok ellátása. A családsegítés

és a gyermekjóléti szolgáltatás igénybevétele térítésmentes. A szolgáltatás iránti kérelmet előterjeszteni az Órhalmi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál lehet. Az ellátás biztosítását az Órhalmi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítőjének intézkedése alapozza meg.

- **Szociális étkezés**

Az étkeztetést Órhalom Község Önkormányzat a szociális törvény 62. §-a alapján biztosítja. Az önkormányzat azon szociálisan rászorultak részére biztosít étkeztetést, akik tartósan vagy átmeneti jelleggel önmaguknak, illetve eltartottaiknak legalább napi egyszeri meleg étkezéstről nem tudnak gondoskodni.

A szociális ellátások és a szolgáltatások nagy mértékben kielégítik a helyi szociális szükségleteket.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárás nem indult.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A települési támogatási kérelmek elbírálásánál fontos szempontként jelenik meg, hogy a leghátrányosabb helyzetben lévőknek nyújtson az önkormányzat leginkább támogatást.

A közgyógyellátás és az ápolási díj megállapítása átkerült a járási hivatalok hatáskörébe. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők csökkenése magyarázható a jogosultságok megszűnésével, illetve a jogosult halálával. Méltányossági ápolási díjjal egyenértékű támogatás nem került bevezetésre a települési támogatások körében.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2014	37
2015	47
2016	50
2017	48
2018	42
2019	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2014	10,57	0	10,57
2015	n.a.	n.a.	-
2016	7,71	0	7,71
2017	7,83	0	7,83
2018	5,98	0	5,98
2019	n.a.	0	-

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

A közösségi élet több szinten zajlik, az intézményekben, a templomban, a civil szervezetek kezdeményezései és a testvértelepülési nemzetközi kapcsolatok kiépítése során. Kiemelt feladatként kezeljük a településen meglévő magán szálláshelyek megismerését, jobb kihasználtságát, együttműködve és törekedve a turizmus fejlesztésére, a faluturizmus kialakítására. A településen számos olyan program van, melyben a helyi közösség aktivitása kimagasló.

Órhalom településen működő civil szervezetek:

- Órhalom-i Horgász Egyesület
- Órhalom Sportegyesület
- Old Boy Football Club
- Ipoly-völgyi Lovas Diák-sportegyesület
- Gyöngyösbokréta Hagyományőrző Kör
- Órhalomért Egyesület
- Órhalom és Térsége Polgárőr, Önkéntes Tűzoltó és Katasztrófavédelmi Közhasznú Egyesület

Közösségi programok:

- Falunap
- Állami ünnepek, megemlékezések
- Testvértelepülési találkozó
- Egyházi ünnepek., rendezvények
- óvodai rendezvények (farsang. anyák napja, óvodai ballagás, gyereknap, jótekonysági bál)
- Idősek napja
- Lóversenyek, fogathajtó versenyek

- Faluház (kiállítások szervezése)
- Labdarúgás

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A helyi etnikumok közül a romák száma 80 fő körüli, a társadalmi együttélés általános szabályait betartják, a különböző etnikumok közötti konfliktushelyzetek kialakulása nem jellemző. Az inkább előfordul, hogy a roma nemzetiségi családok közötti személyes konfliktusok erőszakos irányt vesznek és a rendőrség beavatkozása válik szükségessé. Ebben az esetben is 2-3 családról beszélhetünk.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösség már többször bizonyította elhivatottságát a jótékonyági, valamint önkéntes munka megszervezése mellett, az egyházzal is közösen folynak a karitatív tevékenységek. A fiatalok tevékeny részt vállalnak a település rendezvényein a műsorokban (konferálás, táncos- és egyéb műsorok) és a lebonyolításban is.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Órhalom Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata jelenlegi 3 fős, női képviselő-testületét a 2019. évi választások során fogadta a bizalmába a szavazáson megjelent 48 nemzetiségi választópolgár. Nemzetiségi önkormányzat 2010 óta működik a településen, kisebb- nagyobb aktivitással.

Az önkormányzat és nemzetiségi önkormányzat rendelkezik együttműködési megállapodással, amiben a működésének biztosításához szükséges technikai és személyi feltételekről állapodtak meg. Ezen felül is elmondható, hogy a két önkormányzat folyamatosan együttműködik, egyeztet egymással, a roma nemzetiségiek esetleges problémáinak orvosolásában.

Az órhalmi nemzetiségi önkormányzat együttműködési megállapodást kötött a hugyagi nemzetiségi önkormányzattal, különböző, a roma kultúrát bemutató rendezvények közös megszervezése érdekében.

A jelenlegi nemzetiségi önkormányzat aktivitását mutatja, hogy megválasztásuk óta többször szervezetek alapvető élelmiszer és tisztasági csomagosztás a romák számára, valamint a gyerekek számára közösségépítő, játékos foglalkozásokat.

A nemzetiségi önkormányzat tagjai, mindent elkövetnek annak érdekében, hogy segítséget nyújtsanak a nemzetiségi lakosságnak, ugyanakkor ők is úgy látják, hogy a települési önkormányzati segélyezési háló nem lehet állandó megoldás mindenki problémájára, pedig van egy szűk réteg, akik

szerint az önkormányzatoknak kötelessége részükre, rendszeresen anyagi támogatást nyújtani, éppen ezért nem is törekszenek arra, hogy a jobb megélhetés érdekében munkát keressenek, vállaljanak. A roma nemzetiségűek többsége dolgozik, mert jobb életet szeretne teremteni magának, gyermekeinek.

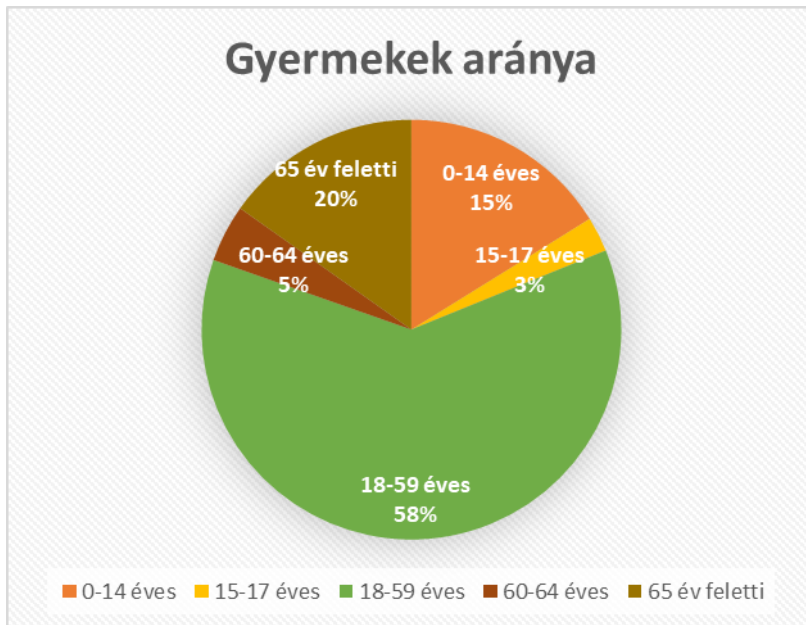
3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
munkanélküliség	folyamatos kapcsolattartás a helyi foglalkoztatási osztállyal, lakosság tájékoztatása az aktuális álláslehetőségekről, kifüggesztés az önkormányzat hirdetőtábláira, közfoglalkoztatási program folytatása
ráttelepedés az önkormányzat szociális ellátó rendszerére	ösztönző programok annak érdekében, hogy törekedjenek a jobb életre a támogatási rendszer szigorítása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Órhalom település 2019. évvégi állandó lakossági adatait tekintve láthatjuk, hogy a 0-17 éves korosztály az összlakosság 18%-át teszi ki, vagyis kevesebb, mint a nyugdíjkorhatár feletti lakosság száma. A grafikonon az is jól látható, hogy Órhalomban az aktív korú népesség 63% az összlakossághoz képest.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2012	6	25
2013	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.
2016	1	n.a.
2017	1	n.a.
2018	2	2
2019	4	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve a nagykorú személy a lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjénél kérheti. A jegyző a támogatásra való jogosultságot 1 év időtartamra állapítja meg.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény ingyenes tankönyvellátást és ingyenes étkezést is biztosít a rászoruló gyermekeknek.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2014	85
2015	86
2016	51
2017	41
2018	44
2019	43

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Jelenleg nincs ilyen juttatásban részesülő.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők jogosultak az étkezés támogatására az alábbiak szerint:

- a bölcsődés, az óvodás, az általános iskola 1-8 évfolyamán nappali oktatásban résztvevő gyermek az intézményi térítési díj 100 %-ára (ingyenes étkezés)
- az előzőekhez nem tartozó rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50 %-ára,

Órhalom településen működő óvodában a gyermekek 100%-a, míg a József Attila Általános Iskolában a tanulók 90%-a térítésmentesen étkezik.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Nem releváns.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nincs szegregált teleszerű környezetben élő gyermek a településen.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Az elmúlt években és jelenleg is van a településen védőnői szolgálat. Az együttműködés az önkormányzattal kiegyensúlyozott. A védőnő Órhalom településen kívül Iliny, Csitár-Nógrádgárdony és Hugyag településen is ellát védőnői szolgálatot.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2014	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	1	n.a.
2018	1	n.a.
2019	1	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2016	0	2503	0	398	0
2017	0	2468	0	391	0
2018	0	2439	0	403	0
2019	0	2427	0	399	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Jelenleg a településen háziiorvosi szolgálat működik. Külön gyermekorvosi ellátás nincs. A fenti táblázat a házi orvosi körzethez tartozó négy település (Őrhalom, Hugyag, Csitár és Iliny) adatait tartalmazza lakosság szám szerint. Hetente kettő alkalommal tart rendelést, de igény esetén bármikor házhoz is megy. Kapcsolata az Önkormányzattal zökkenőmentes. Gyógyszertári ellátás Őrhalomban van. Szakorvosi és kórházi ellátás a 7 km-re lévő Balassagyarmaton vehető igénybe.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

d) gyermekjóléti alapellátás

A falu több településsel kötött ellátási szerződés keretében helyben biztosítja a gyermekjóléti szolgálatot. A Gyermekjóléti Szolgálat által nyújtott ellátásra a településen élő minden gyermek jogosult. A gyermekjóléti szolgálat feladata a gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése az elfogadott szakmai program alapján.

e) gyermekvédelem

A gyermekvédelem célja a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségük megelőzése és megszüntetése. Veszélyeztetettség észlelése esetén a jelzőrendszer tagjai (egészségügyi szolgálat; közoktatási intézmények; családsegítő szolgálat; rendőrség;

gyerekkel kapcsolatba kerülő civil szervezetek; bármely állampolgár) jelzést tesz a gyermekjóléti szolgálatnak. Ezen szervek közti együttműködés a település méretéből adódóan nagyon jó.

A gyermekek védelmét pénzbeli és természetbeni ellátások; személyes gondoskodást nyújtó alapellátások; személyes gondoskodást nyújtó szakellátások; valamint hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzbeli, természetbeni ellátások:

- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás
- Óvodáztatási támogatás
- Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
- Gyermektartásdíj megelőlegezése
- Otthonteremtési támogatás
- Gyermekétkeztetés és tankönyvtámogatás, tanszerellátás, tandíjtámogatás, egészségügyi ellátásért fizetendő térítési díj, stb.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetekben a Gyermek - és Családsegítő Szolgálat biztosít lehetőséget, akár az ideiglenes gyermekelhelyezéssel kapcsolatban. Balassagyarmaton a Reménysugár Otthonban - mely anyaothonként is működik – a nehéz helyzetbe kerülő anyák és gyermekek biztonságos körülmények között jutnak ellátáshoz. Mindemellett a Szolgálat segítségére van az OKIT (Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat) is, mely szolgáltatásnak elsőrendű célja, hogy segítséget nyújtson a kapcsolati erőszak, a gyermekbántalmazás, a prostitúció – és emberkereskedelem áldozatainak és szüksége esetén gondoskodik az elhelyezésükről.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Órhalom településen több sport tevékenységgel kapcsolatos civil szervezet működik. A sportolni vágyók részére rendelkezésre áll az önkormányzati tulajdonú sportpálya, valamint lehetőség van a felújított iskolai tornaterem használatára is, a tankerülettel kötött megállapodás szerint. Számos magánkezdemenyezés révén lehetőség van jógázni, aerobikozni, a gyermekeknek pedig néptánc oktatáson részt venni.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A korábban kifejtetteknek megfelelően Órhalomban nevelési-oktatási intézménybe járók összességben 95 %-a térítésmentesen étkezik, a gyermekek jelentős része hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű. A szünidei étkezés az igénylők részére biztosított. A képviselő-testület az oktatási év elején egységesen biztosít iskolakezdési támogatást a gyermekek részére. A szünidei gyermekétkeztést átlagosan 18 fő veszi igénybe.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor eddig nem volt észlelhető, panasz nem érkezett.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A szociális juttatásokról való döntéshozatalnál fontos szempontként jelenik meg, hogy a leghátrányosabb helyzetben lévőknek nyújtson az önkormányzat leginkább támogatást.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek ellátása mind az óvoda, mind az iskola esetében integráltan történik.

Az óvodában a kiemelt figyelmet igénylő tanulók nevelése a gyermek életkorától és állapotától függően a többi gyerekekkel integráltan azonos óvodai csoportban, a szakértői véleményben meghatározott óraszámokban, a megjelölt fejlesztési feladatok elvégzésével történik.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma Órhalom		
	2H	3H
2017.	7	34
2018.	18	19

2019.	18	25
-------	----	----

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Órhalom településen bölcsőde nem található.

Az Órhalmi Óvoda önkormányzati fenntartásban működik egy vegyes csoporttal, a maximális csoportlétszám 25 fő. A gyermeklétszám azonban átlag 20 fő volt az elmúlt éveket tekintve, jellemző, hogy a vándorlások miatt a roma családok évközben íratják be a gyermekeket. Sajnos tendencia, hogy a helyben lakó szülők más településen lévő intézményt választanak a gyermek nevelésére.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2014	n.a.	1	25	1	19	0
2015	n.a.	1	25	1	18	0
2016	n.a.	1	25	1	19	0
2017	n.a.	1	25	1	19	0
2018	n.a.	1	25	1	18	0
2019	n.a.	1	25	1	23	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2019.

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db
Az óvoda telephelyeinek száma	0
Hány településről járnak be a gyermekek	2
Óvodai férőhelyek száma	25

Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7:30-16:30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ( )	n.a.	n.a.
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az intézményben 2 fő óvodapedagógus egy dajka foglalkozik a gyermekek nevelésével.

A József Attila Általános Iskola állami fenntartásban működik, jelenleg 8 osztállyal, azonban a közelmúltban döntöttek az iskola átszervezéséről, hogy a folyamatosan fennálló szakoshiány, valamint a csökkenő létszám miatt, az intézmény a Varsányi Hunyadi Mátyás Általános Iskola tagintézményévé válik. A felső tagozatos oktatás pedig fokozatosan megszűnik a településen.

A tanulólétszám jelenleg 74 fő, nyolc évfolyamon hat osztály van: 1-2, 3-4, 5., 6., 7., 8. Bejáró tanulók érkeznek Hugyagból, Csitárból, Nógrádgárdonyból, de van tanuló Patvarcra, Balassagyarmatról, Ipolyszögről, Érsekvadkertről és Szécsényből is. Az intézményben nagy arányban vannak roma nemzetiséghez tartozó diákok, a tanulók 84%-a hátrányos helyzetű, ebből a halmozottan hátrányos helyzetű a tanulók 66%-a. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül 62 tanuló. Sajátos nevelési igényű 10 tanuló beilleszkedési és tanulási magatartási nehézségekkel küzd 21 tanuló. Az iskolában integrált nevelés és oktatás folyik.*

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2014/2015	42	21	63	n.a.	-

2015/2016	40	25	65	n.a.	-
2016/2017	29	35	64	n.a.	-
2017/2018	26	35	61	21	34,43%
2018/2019	28	43	71	27	38,03%
2019/2020	n.a.	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TelR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzésterületén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció nem fordul elő.

A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek nevelését integráltan végzik a közoktatási intézményekben, külön erre a célra alkalmazott szakemberek bevonásával.

Az iskola vezetősége kiemelt feladatának tartja, hogy törődjön, azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadhatnak. Az oktató-nevelő munkájuk során céljuk tudatosítani a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, megerősíteni a humánus magatartásmintákat, szokásokat és a gyermek jellemét formálni.*

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutakozó eltérések

A kompetenciamérésekben az eredmények gyengék. Az iskola küzd a tanulók szociális és képességbeli hátrányaival, a motivációjuk hiányával, magatartási problémákkal és a nagyszámú hiányzással. Fontos feladat a szocializáció segítése - képességek, készségek kialakítása, normák követése, hátrányok kompenzálása, az esélyegyenlőség megteremtése és a lemorzsolódás csökkentése.*

Az általános iskola tanulók 90%-a szomszédos Húgyag településről bejáró roma nemzetiségi gyermek.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az intézményben a szociális hátrányok, a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségek enyhítését segítő tevékenységek számos formában jelen vannak: differenciálás a tanórákon, felzárkóztató foglalkozások fejlesztő foglalkozások, programok. Erősítik a gyermekekben és a szülőknél azt a felfogást, hogy felemelkedésük és integrációjuk az oktatáson át vezet. *

*Forrás: Oszagyán Orsolya, József Attila Általános Iskola igazgatója

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
hátrányos helyzet generációs átöröklődése	szemléletformáló közösségi programok szervezése
tanulási kényszer hiánya	önkormányzati ösztönző/ösztöndíj program kidolgozása
igazolatlan hiányzások magas száma	

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Az Alaptörvény XV. Cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2014	377	350	338	311	39	40
2015	374	336	343	296	31	40
2016	364	331	332	296	32	35
2017	367	325	332	290	28	26
2018	361	314	329	288	31	26
2019	357	301	333	278	22	21

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A női munkavállalók körében szintén magas az alapfokú végzettséggel rendelkezők száma.

Ugyancsak jelentős azon női álláskeresők száma, akik rendelkeznek ugyan szakiskolai végzettséggel, azonban azok jellege olyan, amely miatt a végzettségen nem tudják megfelelően hasznosítani a munkaerőpiacon.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkanélküliség egyik fő oka a képzetlenség. A helyi lakosság oktatása fontos feladat.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Nem tudunk ilyen esetről, az önkormányzathoz köthető foglalkoztatások esetében kizárt a diszkrimináció.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Fontos, hogy a gyermekszületése után a munkaerő-piacra visszatérő szülők segítségére legyen egy olyan intézmény, ahol biztosítva van a gyermek megfelelő nappali gondozása. A kisgyermeket nevelő nők esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges, hogy a településen bölcsőde nincs, de az óvodai nevelés helyben biztosított. Azonban tekintve, hogy az itt lakók foglalkoztatása a környékbeli városokban zajlik, a gyermekek óvodai nevelését, felügyeletét biztosító intézményeket - a logisztikai szempontokat szem előtt tartva - ezeken a településeken veszik igénybe.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2014	1	n.a.	-
2015	1	n.a.	-
2016	1	39	39,00
2017	1	37	37,00
2018	1	36	36,00
2019	1	37	37,00

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Órhalomban működik védőnői szolgálat, valamint a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat. Balassagyarmaton a Reménysugár Otthonban lehetőség van fogyatékkal élő gyermekek nappali gondozására, valamint anyaoththonként is üzemel.

A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadása már várandós korban megkezdődik. Mind a védőnő, mind a családsegítő segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Órhalom községtől 7 km-re Balassagyarmaton a Reménysugár Otthon anyaoththonként is üzemel a beteg, fogyatékkal élő gyermekek ellátása mellett.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére. Az önkormányzat hivatalának dolgozói többségében nők, valamint, ha a munka jellege nem kifejezetten igényli, akkor az önkormányzat a közfoglalkoztatásban is nőket alkalmaz. A képviselő-testületnek jelenleg egy női tagja van. A településért tevékenykedő civil szervezetek, egyesületek aktív tagjai is többségében nők, akik társadalmi munkában végzik a község szépítését, segítik az önkormányzati rendezvények megszervezését, lebonyolítását.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket fokozottan érintő társadalmi problémák nem jelennek meg a településen, ezért ilyen irányú intézkedés nem szerepel Órhalom Község Önkormányzatának tervei között.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
magas munkanélküliségi arány	a lakosság tájékoztatása az aktuális munkalehetőségekről közösségi (önkormányzati hirdetőfelületek, közösségi média), együttműködés a foglalkoztatási osztállyal, felnőttképzési pályázat keresése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

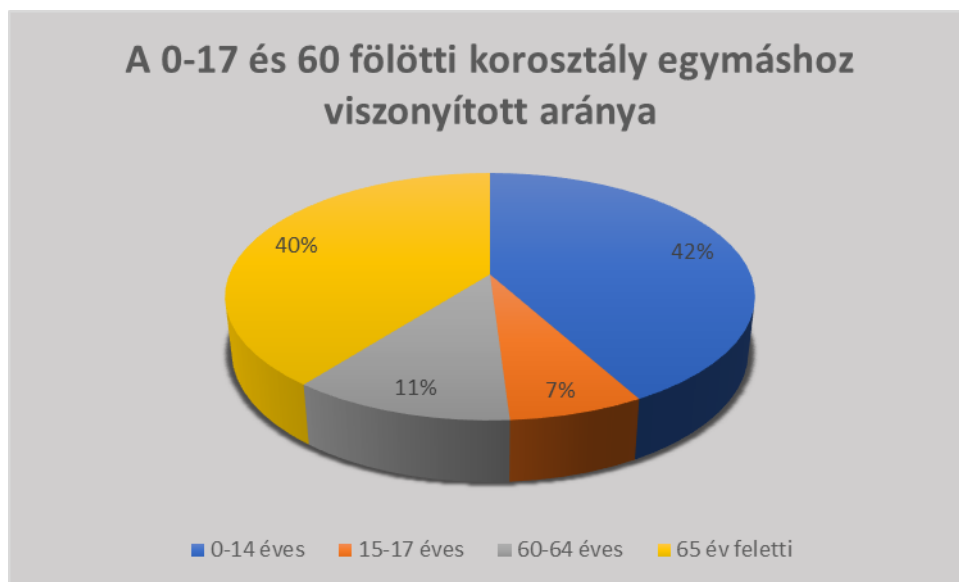
3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2014	203	148	137,16%
2015	201	144	139,58%
2016	198	144	137,50%
2017	194	140	138,57%
2018	188	145	129,66%
2019	196	148	132,43%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Órhalom községben a lakosság 25%-a 60 éven felüli, ehhez képest az összlakossághoz képest a 17 éven aluliak aránya 18%. Két korosztály egymáshoz viszonyított arányát jól ábrázolja az alábbi grafikon, sajnos elmondható, hogy az aktív korú népesség száma jelenleg 60% feletti ugyan, de a fiatalok száma kevesebb, mint a nyugdíjas, vagy nyugdíj előtt álló korosztályé. Az öregedési index magas.

Bizonyos kor elérése után a nők vannak többségben (a 65 éven felüliek 67%-a), így igen magas az egyszemélyes háztartások száma.

száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2014	126	184	310
2015	124	175	299
2016	117	170	287
2017	112	164	276
2018	113	165	278
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznek jövedelemkiegészítő tevékenységet. A törvényi szabályozás kedvezővé tette a munkáltatók számára a nyugdíjasok foglalkoztatását, így elmondható, hogy sokan nyugdíj mellett is vállalnak még munkát, a munkáltatók rábeszélésére, hiszen a szakértelmük hirtelen nem pótolható. Az alacsony nyugdíjak kiegészítése, így az életszínvonaluk növelése érdekében, tájékoztatni kell mind a nyugdíjasokat, mind a helyi munkáltatókat a nyugdíjasok alkalmazásának lehetőségéről.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2014	78	18,00	23%	48	n.a.	-
2015	71	18,00	25%	37	n.a.	-
2016	67	17,00	25%	30	n.a.	-
2017	54	13,50	25%	21	n.a.	-
2018	57	12,50	22%	29	n.a.	-
2019	43	8,00	19%	0	n.a.	-

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A regisztrált munkanélküliek aránya jelentősen csökkent, így az 55 év felettieké is, ugyanakkor ez a szám még mindig 20% körüli. Az önkormányzat a nyugdíj előtt álló korosztály számára egyelőre csak a közfoglalkoztatási program keretében tudna munkát kínálni, de ez csak rövidtávú megoldást jelenthetne. Az 55 és 65 év közötti korosztályról elmondható, hogy kellően tájékozott, akinek célja a

munkába állás, az önállóan is képes megfelelő munkahelyet találni a környező településeken, ugyanis Órhalom helyi lehetőségei e téren korlátozottak.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A községben élő idősebb korosztály jelentős szerepet vállal a település közösségi életében, ők azok az emberek, akik tudásukat átadják, illetve megosztják másokkal, legyen szó főzésről, sütésről, hímzésről, kézimunkáról, népviseletről, illetve a régmúlt idők életéről.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs tudomásunk hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az idősek egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférése az egészségügyi ellátórendszeren belül biztosított. Az 1 fő házi orvos heti két alkalommal rendel a településen. A gyógyszerek kiváltásában az önkormányzat dolgozói is aktív szerepet vállalnak. A lakosok számára a fejlesztő- és rehabilitációs ellátások a szomszédos városokban az egészségügyi hálózaton keresztül biztosítottak.

A szociális alapszolgáltatások közül az idősek számára igénybevehetőek: a házi segítségnyújtás és jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a szociális étkezés. A házi segítségnyújtást a balassagyarmati társulás látja el, nem rendelkezünk adattal az ellátotti létszámról, szociális étkezést kevesen vesznek igénybe a faluban. (2019-ben 7 fő). Órhalom településen nem működik idősek nappali ellátása szociális szolgáltatás. A Nógrád Megyei Kormányhivatal tájékoztatása szerint Órhalomban senki nem részesül időskorúak járadékában.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2014	203	n.a.	-
2015	201	n.a.	-
2016	198	n.a.	-
2017	194	n.a.	-

2018	188	0	-
2019	196	0	-

Forrás: TelR, KSH Tstar

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2014	n.a.
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az időskorúak számára Órhalom Község az Idősek Klubhelyiségében ad lehetőséget a társadalmi élethez. Különböző programokkal színesíti a mindennapokat. Órhalomban a falunap és az egyéb programok, mint az állami ünnepek közös megünneplése mellett lehetőség van a településtől 7 km-re lévő Balassagyarmaton is részt venni rendezvényeken. A balassagyarmati Mikszáth Kálmán Művelődési Központ is tart idősebbek számára előadásokat.

c) idősök informatikai jártassága

Erre vonatkozóan nincs pontos adatunk, feltételezzük, hogy az arány egyre alacsonyabb lesz, ahogy haladunk 65 éves kortól felfelé. Ugyanakkor tekintve, hogy a világ olyan infokommunikációs fejlődésen ment keresztül, hogy már a mindennapi életünknek is része kell, hogy legyen egy alaptudás, mellyel már az idősebbek is rendelkeznek. A község könyvtárában térítésmentesen biztosított az internet használata.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2014	1	5000	0	1
2015	1	4989	0	1
2016	1	3381	0	1

2017	1	3383	0	1
2018	1	3447	0	1
2019	1	n.a.	0	1

Forrás: TEIR, önkormányzati adat

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősek életkorral járó sajátos igényeit a településen működő egészségügyi és szociális ellátó rendszer igyekszik kielégíteni. Az önkormányzat minden évben megrendezi az idősek számára a Nyugdíjas napot, melyet nagy szeretettel fogadnak. Az önkormányzat kulturális rendezvényeinek a nyugdíjas klub tagjai aktív résztvevői.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
idősek biztonságérzetének rohamos csökkenése	Az önkormányzat közreműködése a közbiztonság fejlesztésében, illetve fenntartásában.
a rossz egészségi állapotban lévő idős emberek mindennapi szükségleteik kielégítésével kapcsolatban felmerülő problémák	Az önkormányzat közreműködése a szociális alapszolgáltatásokhoz (házi segítségnyújtás, támogató szolgálat) való hozzájárásban.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékkal élők számáról pontos adattal nem rendelkezünk. Megközelítő adatot tudunk nyerni a megváltozott munkaképességűek és az egészségkárosodott személyek számából.

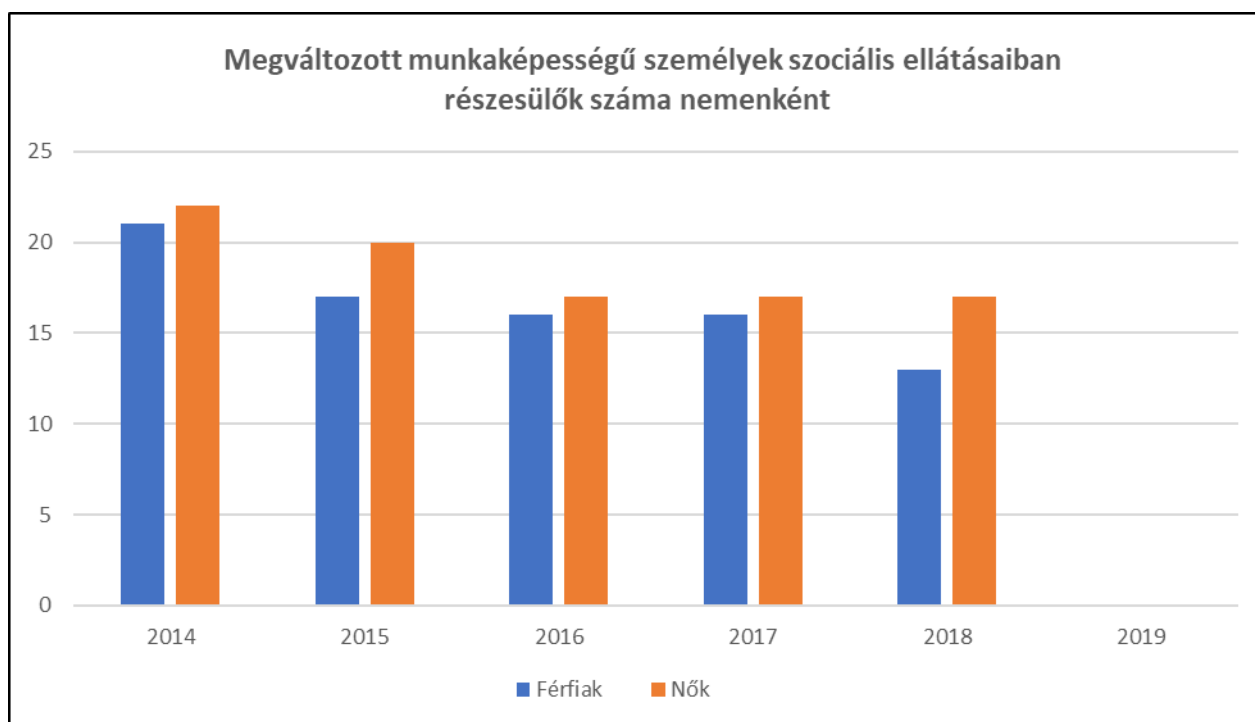
Órhalomban a fogyatékkal élők többsége mozgásszervi fogyatékos, kis számban vannak értelmileg fogyatékosak. A fogyatékoság háttérében több tényező bonyolult kölcsönhatása állhat, pl. testi,

pszichológiai, szociális, kulturális, vagy örökletes. A fogyatékkal élők legnagyobb részének az egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék, vagy segély.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2014	21	22	43
2015	17	20	37
2016	16	17	33
2017	16	17	33
2018	13	17	30
2019	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A tartós egészségügyi problémával, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak.

A foglalkoztatáspolitikai szempontjából hátrányos helyzetű csoportok, megváltozott munkaképességűek egyre nagyobb számban kerülnek ki a foglalkoztatási regisztrációból, s ezzel elveszítik a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét. Az esélyegyenlőséget megerősítő pozitív intézkedések azért is szükségesek, mert a nyilvántartásból kiszoruló csoportok a munkaerő-piacon összetett szemléletbeli hátrányokkal küzdenek, így aktív támogatásban a munkanélkülieken belüli arányuknál kisebb százalékban vesznek részt.

Órhalom településen nincs tudomásunk ilyen esetről.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Órhalom településen nincs ilyen szociális intézmény, támogató program. A jelző rendszeres házi segítségnyújtást társulás formájában biztosítja.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az önkormányzat nincs olyan támogatási formája, mellyel kifejezetten csak a fogyatékkal élőket támogatná, a települési támogatás keretében ítélik meg pénzügyi vagy természetbeni támogatást.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat igyekszik a középületek akadálymentesítését pályázati források e célú elnyerésével, minél teljesebben biztosítani. A közeljövőben készült el az akadálymentesített orvosi rendelő. A hivatal épületének akadálymentesítését el kell végezni a közeljövőben. A folyó beruházásoknál ez az elsődleges szempont.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az idősebb korosztály, beleértve a fogyatékkal élőket számára is rendelkezésre áll az Idősek Klubhelyisége, melyet térítésmentesen igénybe vehetnek, nappali ellátás, illetve egyéb szociális ellátás nem folyik az épületben. Órhalom Községben az állami ünnepek közös megünneplése mellett számos lehetőség nyílik számos programon való részvételre:

falunap

testvértelepülési találkozók

egyházi ünnepek, rendezvények

óvodai rendezvények

idősek napja

lóversenyek, fogathajtó versenyek

a Faluházban lehetőség nyílik az aktuális kiállítások megtekintésére.

Ezek a rendezvények mindenki számára megtekinthetőek.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Nem releváns.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az út és járda felújításoknál az akadálymentesítésre is törekszünk.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Órhalom Községben nincs lehetőség a fogyatékkal élő személyek ellátására. A településről nem messze fekvő Balassagyarmaton több intézmény is gondoskodik a fogyatékkal élők gondviselésével. A Reménysugár Otthon a fogyatékkal élő gyermekek számára biztosít teljes körű ellátást. Az intézmény egyben anyaothon is. Ludányhalásziban Ápoló Gondozó Otthon és Rehabilitációs Intézet működik. Fogyatékkal élők nappali ellátását biztosítják.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nem releváns.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
akadálymentesítettség csak részleges	közintézmények szélesebb körű akadálymentesítése
a fogyatékkal élő emberek mindennapi szükségleteik kielégítésével kapcsolatban felmerülő problémák	Az önkormányzat közreműködése a szociális alapszolgáltatásokhoz (támogató szolgáltatás fogyatékkal élők részére) való hozzájutásban.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak.

Ilyen szervezetek:

- Órhalom-i Horgász Egyesület
- Órhalom Sportegyesület
- Old Boy Football Club
- Ipoly-völgyi Lovas Diák-sportegyesület
- Gyöngyösbokréta Hagyományőrző Kör
- Órhalomért Egyesület
- Órhalom és Térsége Polgárőr, Önkéntes Tűzoltó és Katasztrófavédelmi Közhasznú Egyesület

Az önkormányzat törekszik a kölcsönös együttműködés, partneri viszony kialakítására, valamint lehetőségeihez mérten támogatja a civil szervezeteket. A helyi rendezvényeinken szinte kivétel nélkül képviseltetik magukat valamilyen formában, részt vesznek azok lebonyolításában.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat a településen működő civil szervezetek egy részét költségvetéséből anyagilag is támogatja. Ezen kívül a civil szervezetek saját rendezvényeinek megtartásához is hozzájárul, mind anyagi, mind a technikai feltételek megteremtését illetően. A helyi egyházi közösség és az önkormányzat már többször bizonyította kölcsönös együttműködését a különböző jótékonyági akciók megszervezésével, melyet egy korábbi pontban már ismertettünk.

Az Önkormányzat a helyi kisebbségi önkormányzattal együttműködve igyekszik a roma nemzetiségű lakosság számára is biztosítani az emberi jogokat, a társadalmi integrációt minden hátrányos megkülönböztetés nélkül.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Órhalom Község Önkormányzata a 2013. február 1-jén létrejött Órhalmi Közös önkormányzati Hivatal által látja el a jogszabályban leírt kötelező államigazgatási feladatait, egyes szociális alapszolgáltatásokat települési társulás formájában látja el (családsegítés, gyermekjóléti szolgálat, jelzőrendszeres). A települési roma nemzetiségi önkormányzattal szoros az együttműködés.

Kistérségi társulások keresztül látja el a támogató szolgálatot, a házi segítségnyújtást, és a közösségi ellátásokat.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen működő nemzetiségi önkormányzat részt vállal a nehéz körülmények között élő roma származású lakosság helyzetének javításában. A roma fiatalság oktatási esélyeinek javítása érdekében támogat minden megmozdulást, akár országos szinten is. Felkutatja a pályázati lehetőségeket, ösztöndíjak elnyerését Legfontosabb célnak a romák oktatását tűzik ki, ezzel segítve a társadalmi beilleszkedést és a hátrányos megkülönböztetés megszüntetését. A nemzetiségi önkormányzat a helyi munkaügyi kirendeltséggel együttműködve szeretne helyben történő képzést biztosítani a helyi roma lakosság számára Ennek feltétele a megfelelő anyagi forrás.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Órhalom Község Önkormányzata Képviselő-testülete a településen működő civil szervezetekkel egyeztetve alakítja ki esélyegyenlőségi politikáját.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szereplők főként a foglalkoztatás terén tudnak bekapcsolódni az esélyegyenlőségi feladatokba, sajnos Órhalom településen kevés az ilyen gazdasági szereplő.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Így az önkormányzat és a közös hivatal dolgozói, ügyintézői, az intézmény vezetők, a családsegítő, a könyvtáros, a képviselő-testület, a nemzetiségi önkormányzat tagjai. Módszere a személyes és online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd ezt követően a programtervezet véleményezésére koncentrált.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az elkészítésben részt vevő intézményeknek, személyeknek megküldésre került a tervezet. Írásban, elektronikus felületen megteheték észrevételeiket, javaslataikat. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	munkanélküliség	információs kampány, közfoglalkoztatási program folytatása, felnőttoktatás
	szociális ellátások igénybevétele	a támogatási rendszer szigorítása
Gyermekek	hátrányos helyzet generációs átöröklődése	szemléletformáló közösségi programok szervezése
	tanulási kényszer hiánya	önkormányzati ösztönző/ösztöndíj program kidolgozása
	igazolatlan hiányzások magas száma	önkormányzati ösztönző/ösztöndíj program kidolgozása
Idősek	idősek biztonságérzetének rohamos csökkenése	Az önkormányzat közreműködése a közbiztonság fejlesztésében, illetve fenntartásában.
	a rossz egészségi állapotban lévő idős emberek mindennapi szükségleteik kielégítésével kapcsolatban felmerülő problémák	Az önkormányzat közreműködése a szociális alapszolgáltatásokhoz (házi segítségnyújtás, támogató szolgálat) való hozzájárulásban.
Nők	magas munkanélküliségi arány	a lakosság tájékoztatása az aktuális munkalehetőségekről közösségi (önkormányzati hirdetőfelületek, közösségi média), együttműködés a foglalkoztatási osztállyal, felnőttképzési pályázat keresése
Fogyatékkal élők	részleges akadálymentesség	közintézmények szélesebb körű akadálymentesítése
	a fogyatékkal élő emberek mindennapi szükségleteik kielégítésével kapcsolatban felmerülő problémák	Az önkormányzat közreműködése a szociális alapszolgáltatásokhoz (támogató szolgáltatás fogyatékkal élők részére) való hozzájárulásban.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Információs kampány Helyi támogatási rendszer szigorítása, új önkormányzati rendelet alkotása	Családsegítő Órhalom Község polgármestere Órhalom Község Képviselő-testülete Nemzetiségi Önkormányzat
Gyermekek	Szemléletformáló Közösségi Program szervezése Ösztöndíj Rendszer bevezetése	Családsegítő Órhalom Község polgármestere Órhalom Község Képviselő-testülete
Idősek	Információs kampány	Családsegítő Órhalom Község polgármestere Órhalom Község Képviselő-testülete
Nők	Információs kampány	Családsegítő Órhalom Község polgármestere Órhalom Község Képviselő-testülete Foglalkoztatási Osztály
Fogyatékkal élők	Középületek akadálymentesítése Információs kampány	Órhalom Község polgármestere Órhalom Község Képviselő-testülete Gondnok

Jövőképünk

Órhalom Község Önkormányzatának legfontosabb célja a településen élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely

- erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a társadalmi szolidaritást,
- kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára,
- tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javul.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Információs kampány a munkanélküliség csökkentésére	magas a munkanélküliségi arány	csökken a munkanélküliek és a települési támogatást igénylők száma	Gazdasági Program	szélesebb körű tájékoztatás a munkalehetőségekről a közösségi média használatával és egyéb önkormányzati felületeken, közmunkaprogram folytatása	Polgármester, általa megbízott ügyintéző, családsegítő	2021.12.31.	munkanélküliek száma települési támogatások száma	Rendelkezésre állnak	Fenntartható
2	Helyi támogatási rendszer szigorítása	magas a önkormányzati szociális hálóra támaszkodók aránya	csökken a szociális ellátásra szorulóknak száma	önkormányzati rendeletek	a települési támogatásról és az egyéb szociális ellátásokról szóló rendelet felülvizsgálata, új támogatási rendszer kidolgozásával a munkavállalás ösztönzése, annak elérése, hogy ne elégedjenek meg a szociális ellátórendszer juttatásaival és egyre kevésbé terheljék azt	Polgármester, képviselő-testület, jegyző	2021.12.31.	települési támogatások száma	rendelkezésre áll	fenntartható
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Szemlélet Formáló Közösségi Program	Hátrányos helyzet generációs átöröklődésének, magas az iskolai hiányzások száma	magasabb iskolai végzettség elérése	Költségvetési koncepció	Évente Karrier Nap megszervezése Hátrányos helyzet generációs átöröklődésének megakadályozása	Polgármester, családsegítő, könyvtáros	2021.12.31.	magasabb iskolai végzettségűek száma	kis költségvetéssel is megvalósítható, de pályázati forrás bevonása	Fenntartható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					olyan szemléletformáló közösségi programokon keresztül, mely a gyermekek jövőképeire pozitív hatással lehet				is elképzelhető, technikai feltételek megvannak	
2	Önkormányzati Ösztöndíj Program	A társadalom alsóbb rétegeiben élő gyermekek kitörési lehetőségei korlátozottak a szűkebb szociális környezetük ösztönzésének hiánya miatt. Az önkormányzat a gyermekek lehetőségeinek bővítésére az ösztöndíj programot tarja egyik lehetséges megoldásnak.	iskolai eredmények javulása, magasabb iskolai végzettség megszerzésének ösztönzése	minden évben a költségvetési koncepció	A képviselő-testület által az önkormányzat forrásait figyelembe véve a támogatás lehetőségeinek feltérképezése, önkormányzati rendelet megalkotása	Polgármester, képviselő-testület, jegyző	2021.12.31.	továbbtanulók száma	humán rendelkezésre áll, pénzügyi forrás rendelkezésre állásának vizsgálata szükségére	fenntartható
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Szakképesítés ösztönzése	A magas munkanélküliségi arány csökkentése a szakképzettség biztosító programokról szóló információs kampány segítségével.	szakképzettség megszerzése támogatott tanfolyamokon keresztül		A Foglalkoztatási Osztály bevonásával a nők szakképzettségének előmozdítása felnőttképzési pályázatok keresése, a lakosság tájékoztatása az aktuális	Polgármester, képviselő-testület, szociális-és munkaügyi ügyintéző	2021.12.31.	magasabb végzettséggel rendelkezők száma	rendelkezésre áll	fenntartható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					munkalehetőségekről közösségi (önkormányzati hirdetőfelületek, közösségi média), együttműködés a foglalkoztatási osztállyal, akár közmunkaprogramon belüli szakképzettség megszerzési lehetőségének biztosítása					
IV. Az idők esélyegyenlősége										
1	Információs füzet készítése a házi segítségnyújtásról	A rossz egészségi állapotban lévő idős emberek mindennapi szükségleteinek kielégítésével kapcsolatban felmerülő problémák	az életminőség javulása		Szélesebb körű tájékoztatás az igénybe vehető szociális alapszolgáltatásokról a közösségi média használatával és egyéb önkormányzati felületeken. Információs füzetek, szórólapok készítése a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevételének lehetőségéről.	Polgármester, szociális ügyintéző, családsegítő	2021.12.31.	házi segítségnyújtást igénybe vevők száma	rendelkezésre áll	fenntartható
2	Közbiztonság fokozása	A településen élő roma kisebbség egymás közötti erőszakos konfliktusai kihatással vannak az idők biztonságérzetére.	Az idők biztonságérzetének növelése.		A településen élő roma kisebbség egymás közötti erőszakos cselekedeteinek visszaszorítása térfigyelő kamerák telepítésével, a	Polgármester, képviselő-testület	2021.12.31.	térfigyelő kamerák száma bűncselekmények száma	pénzügyi forrás szükséges	fenntartható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					rendőrségi jelenlét fokozásával.					
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Akadálymentesítés a középületekben	Az akadálymentesítés valósult meg a középületekben, a szükséges akadálymentesítést el kell végezni.	a középületek akadálymentesítése, könnyebb közlekedés, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés maradéktalan biztosítása		Az akadálymentesítés elvégzése saját, vagy pályázati forrásból a megfelelő műszaki megoldással. Pályázati forrás felkutatására kell törekedni. Fel kell mérni az akadálymentesítés szempontjából kritikus pontokat.	Polgármester, képviselő-testület, gondnok	2021.12.31.	akadálymentes épületek száma	pénzügyi forrás szükséges pályázat keresésére humán, technikai rendelkezésre áll	fenntartható

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

HEP Fórum

A Helyi Esélyegyenlőségi Program előkészítése, a problémák feltárása és a benne foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

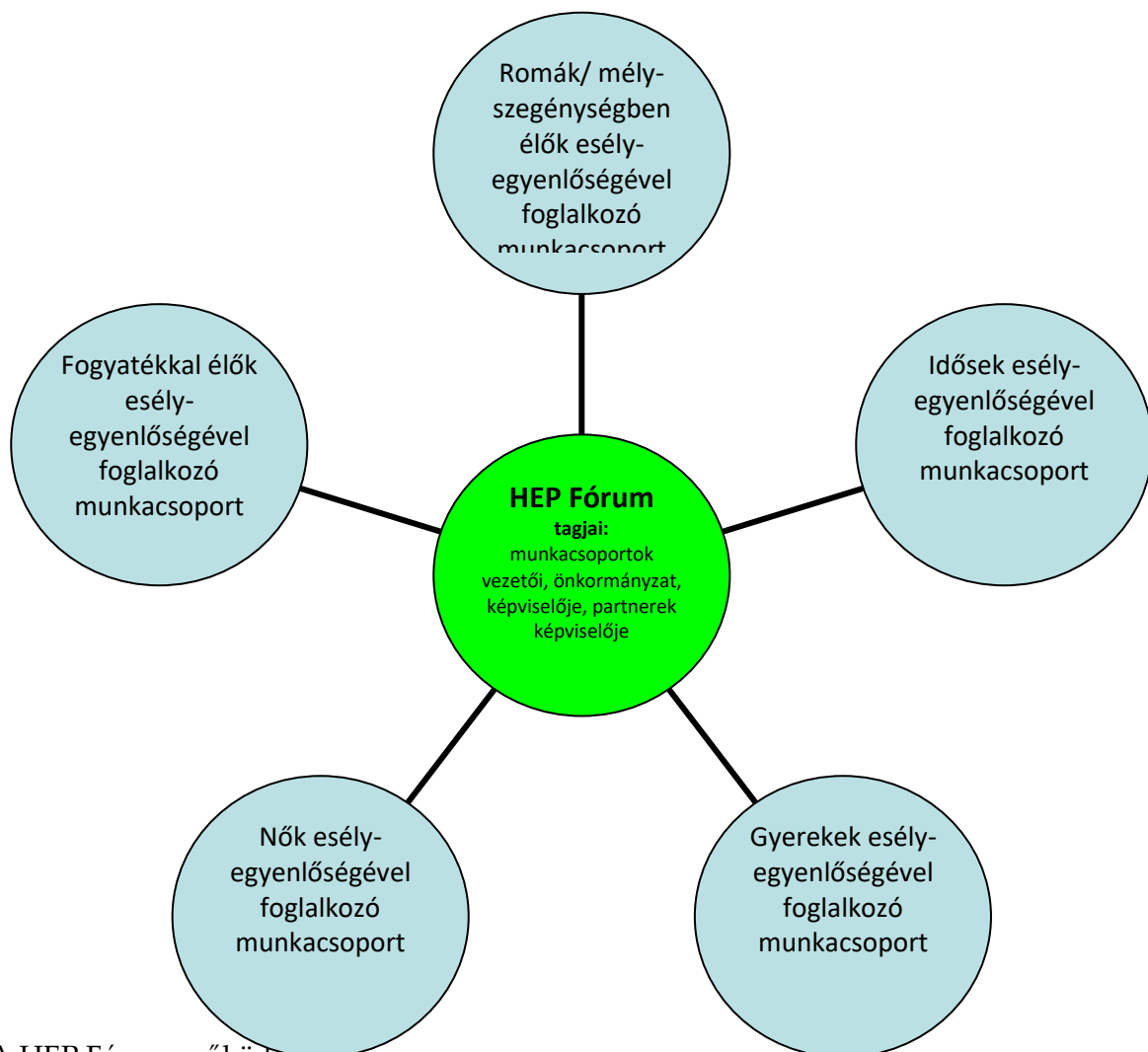
A HEP Fórum feladatai:

- A HEP előkészítése során a résztvevők saját szakterületüket megvizsgálva feltárják a Fórum előtt a problémákat, hiányosságokat, amelyekre megoldási lehetőségeket vázol fel és kéri a Fórum tagjainak további segítségét, felajánlásait.
- A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül
- A Fórum résztvevői intézkedéseket fogalmaznak meg, amelyek a HEP IT részét alkotják.
- Figyelemmel kísérik a HEP IT megvalósulását, nyomon követik a kötelezettségek teljesítését és mindezekről a település képviselő-testületét tájékoztatják.

- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése.

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv, jelenléti ív készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a mindenkori **polgármester** felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, a HEP Fórum összehívása, és vezetése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum támogatásával végzi.
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.

- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Feladata a HEP IT megvalósításának koordinálása és a HEP IT végrehajtásának nyomon követése
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórumon a beavatkozási terület felelőse bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Órhalom község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Órhalom község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és azt **a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról** szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46.§ (4) bekezdésében kapott jogkörében eljárva Órhalom Község Polgármestere az 5/2020. (V.8.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek: Órhalom Község Polgármestere az 5/2020.számú határozata

Órhalom, 2020. május 8.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Egon Farkas".

Farkas Egon
polgármester

ÓRHALOM KÖZSÉG POLGÁRMESTERE

Tel.: 35/370-001 Fax: 35/370-144
E-mail: hiv2671@freemail.hu
Levélcím: 2671 Órhalom, Rákóczi út 1.

5/2020.(V.8.) Polgármesteri Határozat **a Helyi Esélyegyenlőségi Programról**

Magyarország Kormánya által elrendelt veszélyhelyzetre tekintettel **a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról** szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46.§ (4) bekezdésében meghatározott jogkörömben eljárva, a képviselők véleményének kikérése után, az alábbi határozatot hozom:

1. Órhalom Község Önkormányzatának a 2020-2025 közötti időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját és a program részét képező intézkedési tervet a határozat melléklete szerint elfogadom.
2. Az intézkedési tervben foglalt feladatok végrehajtásáról tájékoztatom a képviselő-testületet.

Határidő: értelemszerűen

Felelős: Farkas Egon polgármester

Órhalom, 2020. május 8.

Farkas Egon
polgármester